

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ

Олексенко Каріна Борисівна

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

Анотація. Розглядаються тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в освіті як основа формування

інформаційного суспільства. Досліджено історію розвитку ІКТ. Проаналізовано етапи розвитку ІКТ. Зазначено вплив ІКТ на життя та розвиток суспільства. Наголошено на впливі ІКТ на формуванні майбутнього фахівця.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, суспільство, глобалізація, інформаційне суспільство.

Початок ХХІ століття характеризує суспільство як інформаційне, в якому здійснюється інформатизація всіх галузей науки і освіти. Інформатизація суспільства – це глобальний соціальний процес, особливість якого полягає в тому, що домінуючим видом діяльності в сфері суспільного виробництва є нагромадження, збирання, продукування, зберігання, оброблення, передавання та використання інформації. Ці процеси здійснюються на основі сучасних засобів процесорної та обчислювальної техніки, а також на базі різноманітних засобів інформаційного обміну [3]. Тому професійна підготовка майбутніх педагогів, їхня інформаційна культура та професійна готовність до використання інформаційних технологій вимагають особливої уваги та виступають гарантією впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери діяльності суспільства.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – засоби, пов’язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформації. Цей широко вживаний термін, включає в себе всі технології, що використовуються для спілкування та роботи з інформацією [5]. Метою ІКТ є виробництво інформації для її аналізу та прийняття рішення для виконання певної дії.

Інформаційні технології – це узагальнююче поняття, що описує різні методи, способи та алгоритми збирання, зберігання, оброблення, представлення і передавання інформації. Під інформаційними технологіями розуміють також способи і засоби збирання, оброблення та передавання інформації з метою одержання нових відомостей про об’єкт, що вивчається, або – сукупність знань про способи і засоби роботи з інформаційними ресурсами [4].

Якщо в якості ознаки інформаційних технологій вибрати інструменти, за допомогою яких проводиться обробка інформації, то можна виділити наступні етапи її розвитку:

1-й етап (до другої половини ХІХ ст.) – «Ручна інформаційна»;

- 2-й етап (з кінця XIX ст.) – «Механічна технологія»;
- 3-й етап (40 – 60-і рр.. XX ст.) – «Електрична технологія»;
- 4-й етап (з початку 70-х рр.) – «Електронна технологія»;
- 5-й етап (з середини 80-х рр.) – «Комп'ютерна технологія»;
- 6-й етап – «Мережева технологія»;

З появою персональних комп'ютерів з'явився термін «нові інформаційні технології», під яким розуміють впровадження нових підходів до навчально-виховного процесу, що орієнтований на розвиток інтелектуально творчого потенціалу людини з метою підвищення його ефективності, завдяки застосуванню сучасних технічних засобів. На сучасному етапі методи, способи і засоби безпосередньо взаємопов'язані з комп'ютером, тому їх іще називають комп'ютерні технології [10].

Нові інформаційні технології характеризуються наявністю всесвітньої мережі Інтернет, такими її сервісами, як електронна пошта, телекомунікації, що надають широкі можливості. Жива комунікація невід'ємна від інформаційних технологій, тому на сучасному етапі розвитку технічних і програмних засобів інформаційні технології називають інформаційно-комунікаційними. У цих комунікаціях комп'ютер займає своє місце. Він забезпечує комфортну, індивідуальну, різноманітну, високоінтелектуальну взаємодію об'єктів комунікації [11].

Узагалі ІКТ можна визначити як сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження та управління інформацією. Під технологічними інструментами та засобами мають на увазі комп'ютери, мережа Інтернет, радіо- та телепередачі, а також телефонний зв'язок [2].

Поєднуючи інформаційні та комунікаційні технології, проектуючи їх на освітню практику необхідно зазначити, що основним завданням, яке стоїть перед їх впровадженням є адаптація людини до життя в інформаційному суспільстві. [13]

Науковці виділяють глобальні тенденції розвитку ІКТ в освіті, а саме:

1. Організація навчання впродовж усього життя.
2. Створення та використання динамічних навчальних матеріалів.
3. Реалізація спільної роботи в режимі реального часу

Міжнародним медіа консорціумом визначено тенденції розвитку ІКТ, які впливають на розвиток системи освіти (рис.1.)

Рис. 1. Тенденції розвитку ІКТ

Глобальне впровадження комп'ютерних технологій у всі сфери діяльності, формування нових комунікацій і високоавтоматизованого інформаційного середовища стало першим кроком до формування інформаційного суспільства. [6,12] Прикладом успішної реалізації ІКТ стала поява Інтернету – глобальної комп'ютерної мережі з її практично необмеженими можливостями збирання та збереження інформації, передавання її індивідуально кожному користувачеві [14].

Отже, поняття інформаційно-комунікаційних технологій не є однозначним. Це сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження і управління інформацією. Технологічні інструменти та засоби це – комп'ютери, мережа Інтернет, радіо та телепередачі, а також телефонний зв'язок. Поєднуючи інформаційні та комунікаційні технології, проектуючи їх на освітню практику необхідно зазначити, що основним завданням, яке стоїть перед їх впровадженням є адаптація дитини до життя в інформаційному суспільстві.

Література

1. Благов М.Б. Формирование готовности студентов к использованию информационных технологий в педагогической деятельности: дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / М.Б. Благов – Саратов, 2004. – 152 с.

2. Воронкін О. Класифікація інформаційно-комунікаційних технологій навчання / О. Воронкін // Вища освіта України. – 2015. – № 2. – С. 95–102.

3. Гуревич Р.С. Розвиток інформаційних технологій в освіті – важливий чинник розвитку суспільства / Р.С. Гуревич // Наукові праці: науково-методичний журнал. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – Вип. 141. – Т. 153. – С. 20-24.

4. Жалдак М.І. Професійна підготовка вчителя та інформаційні технології / М.І. Жалдак // Освіта. – 2004. – №11 (3-10 березня). – С. 5

5. Кочарян А.Б. Сучасні тренди ІКТ в освіті. Тенденції їх розвитку / А.Б. Кочарян // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2014. – №5. – С. 10–15.

6. Молодыченко В. В., Олексенко Р. И. Информационное общество, как императив современности. / В. В. Молодыченко, Р. И. Олексенко // Новый университет. Серия: Актуальные проблемы гуманитарных и общественных наук. - 2014. № 4. С. 31-37.

7. Наумук І.М. Формування медіакомпетентності майбутніх вчителів в контексті інтегрованого підходу до медіаосвіти / І. М. Наумук // Інформаційні технології в освіті та науці. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. – Вип. 7. – С. 127–132

8. Наумук І. Розвиток медіаосвіти в Україні: сучасний стан та вимога сьогодення / І. Наумук // Молодь і ринок. 2015. № 3. С. 162-166. 117.

9. Наумук І.М. Освітні тренди у підготовці майбутніх іт-фахівців / І. М. Наумук // Актуальні питання сучасної інформатики. 2017. №5. с.126-129.

10. Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті (ПСТЕ-2014): матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та студ. (Полтава, 19-20 листоп. 2014 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка, Вінниц. держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського, ВНЗ Укоопспілки ПУЕТ [та ін.]. – Полтава: Астроя, 2014. – 200 с. – Бібліогр. в кінці ст.

11. Новітні інформаційно-комунікаційні технології в освіті (ПСТЕ-2015): матеріали III Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. молодих учених та студ. (Полтава, 18-19 листоп. 2015 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка, Вінниц. держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського, ВНЗ Укоопспілки ПУЕТ [та ін.]. – Полтава: Астроя, 2015. – 223 с.

12. Олексенко Р.І. Філософія розвитку інформаційного суспільства в епоху глобалізації / Р.І. Олексенко // Гілея: науковий вісник. - 2015. - Вип. 98. - С. 230-232

13. Олексенко Р.І. Особистість в освітньому середовищі, яке динамічно трансформується / Р.І. Олексенко, Ю.А. Васюк // Філософські обрії. - 2017. - Вип. 37. - С. 124-135

14. Рябов В. А. Характеристика інформаційно-технічного забезпечення навчального процесу з підготовки фахівців з педагогіки вищої школи / В.А. Рябов // Теоретичні та методичні засади управління підготовкою фахівців з педагогіки вищої школи на основі компетентнісного підходу в межах європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу : монографія / ред.: В.І. Отрішко, Л.Є. Івашень, Л.Г. Дончевська; НАПН України, Держ. вищий навч. заклад «Ун-т менеджменту освіти». – К., 2014. – С. 253–265. – [74.580р3 / Т33].

15. Шаров С., Постильна О. Інформатизація освіти і виховання як вектор розвитку сучасного суспільства //Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2017. – №. 18. – С. 199-204.

16. Шаров С.В., Корзун Н. Значення вчителя інформатики в інформаційному суспільстві // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених «Роль освіти у формуванні життєвих цінностей молоді: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених. – Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, Мелітополь, 2017. – С. 370-372.